

handling fra flere forskellige Medlemmers Side, at det forekommer mig, at der ikke er mere Nytte at sige om Sagen; det vilde altså blive Gjentagelser, hvad der nu i det Hele kunde siges om dette Forslag. — Hvad der imidlertid endnu mindre opfordrer til at gaae ind paa Enkelthederne i Forslaget, er den Erklæring, der er fremkommen fra Ministeriet, og den Maade, hvorpaa den ærede Forslagsstiller derefter har stillet sig til sit Forslag. Denne Erklæring, der kom den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) saa uventet, har for mig ikke været det. Den har for mig kun været en Aabenbaring af, at dette Ministerium nu vil gjøre et Skridt videre paa den Bane, det tidligere har betraadt, da det hjalp til at faae Grundloven forandret, da det hjalp til at forandre det demokratiske Grundlag i Danmark til et, hvorved Aristokratiet spiller en stor, vigtig og overmægtig Rolle. Ministeriet vil nu gaae et Skridt videre, idet det gennem denne Sag vil søge at løsne Fodfæstet for Befolkningen her i Landet og vil søge at faae vore Vandforhold saaledes indrettede, at Jorddrotterne kunde blive til Herrer og til Forsørgere af den arbejdende Befolkning. Jeg tvivler ikke om, at de, der have foreslaaet dette, i den Henseende have handlet i god Tro; det er maaffee Mænd, der have en Fornemmelse af, at de ikke ville svigte, naar der er Tale om at være Forsørgere; men jeg troer, at de have misgjænt Lidtsaanden, naar de gaae ud paa igjen at bringe en stor Deel af Befolkningen tilbage til en Hensynken under en Forsørgelsestilstand, istedetfor at der nu stræbes hen til, at enhver Mand, selv om det er en lille Besidder, kan være en fri Mand, der staaer selvstændig, der skaber sig selv sin Lykke, som han bedst kan, og som ikke skal være afhængig af en naadig Herre. Den Tanke, Ministeriet har udslynget her i denne Sal om Sammenlægningsens Befordring, har efter min Mening vansteliggjort Sagen, men det har glædet mig særdeles, at to ærede

Godseiere her i Thinget have viist, at der ogsaa i denne Stand er Mænd, der kunne følge med Tiden, og som erkjende, at Diebstillet i ethvert Fald ikke nu er til at opstille den Slags Fordringer. Den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 4de Valgkreds (Holstein), hvis Humanitet som Godseier nyder en almindelig Anerkjendelse, har ofte været imod at gaae ind paa tidligere foreliggende Forslag til Fæstets Afløsning, men det er saa naturligt, da han ikke selv har kunnet mærke, at der er noget Trykkende ved disse Forhold, netop fordi han — jeg vil ikke smigre, men det forekommer mig saaledes — har viist sig som en Godseier, der forstaaer at sætte sig paa en saadan Fod, at han lader sine Undergivne have al den Frihed, de kunne forlange som Statsborgere, og ikke søger at komme dem tillivs derfor i deres sociale Stilling. Det har ogsaa glædet mig at see, at en af de yngste Godseiere i Landet, nemlig den ærede Rigsdagsmand for Præstø Amts 1ste Valgkreds (Scaventinus), er staaet ind paa samme Vej. Det er altid godt, at der er nogle af den Slags Mænd, som man dog kan see hen til med Fortrøstning om, at det ikke er Egennytte, der hersker hos Godseierstanden i Danmark, skjøndt der desværre er Steder, som ere velbesjendte her i Thinget, hvor netop denne Egenstabs er Drivfjæden, og hvor man ikke kan faae Rok presset ud af Fæstegodset.

Seg skal nu, som jeg tidligere sagde, søge at fatte mig i største Roethed om det foreliggende Forslag. Den Frygt, jeg nærer med Hensyn til dette, er væsentlig den at Godseierne for en stor Deel skulle blive Kjøbere af Bondejorden. Ligeover derfor vil jeg sætte det Forslag, som er Thingets eget, og som jeg har tilladt mig at forelægge; det gaaer i modsat Retning, idet det søger at sikre Fæstebondestanden den fremtidige Besiddelse af Fæstebondejorden. Det forekommer mig, at det er fra dette Grundlag, man i denne Henseende absolut burde gaae ud. Der